

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Obchodní nauka 2

jaro 2019

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Majetková struktura obchodního podniku

*Dlouhodobý a oběžný majetek, oceňování majetku,
inventarizace.*

Účetní závěrka

Účetní závěrku sestavují podnikatelské subjekty (účetní jednotky) na konci účetního období (zpravidla kalendářního roku)

Typy účetní závěrky:

- ✓ řádná (k 1.1. a 31.12. příslušného účetního období pokud je účetním obdobím kalendářní rok),
- ✓ mimořádná - při likvidaci, konkurzu, zrušení bez likvidace apod.

Účetní závěrka je výsledkem účetní uzávěrky, v jejímž rámci se uzavírají účty (rozvahové, nákladové a výnosové) a provádějí se činnosti vedoucí k co nejpřesnějšímu zachycení stavu majetku, kapitálu a toku nákladů a výnosů v podniku

Účetní závěrka

Účetní závěrka je tvořena dvěma základními dokumenty:

- rozvahou (bilancí),
 - výkazem zisků a ztrát (výsledovkou)
-
- Podniky, které mají povinnost účetní závěrku ověřit auditorem (ze zákona akciové společnosti) a údaje z ní zveřejnit, doplňují oba výkazy přílohou k účetní závěrce (její důležitou součástí je pak výkaz o peněžních tocích - cash flow)

Účetní závěrka

Podniky, které překročily nebo dosáhly alespoň jedno z uvedených kritérií:

- **sumy celkových aktiv** více než 40 mil. Kč nebo
- **roční úhrn čistého obratu** více než 80 mil. Kč nebo
- **průměrný přepočtený stav zaměstnanců** v průběhu účetního období více než 50, podléhají povinně auditu

- Tyto společnosti mají zároveň povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu a zveřejňovat údaje z ní v Obchodním věstníku, který lze v elektronické formě najít na webu (konkrétně na www.justice.cz)
- Podniky, které vytváří ekonomické seskupení (holding, koncern) sestavují tzv. **konsolidovanou účetní závěrku**, jako by se jednalo o jednu účetní jednotku

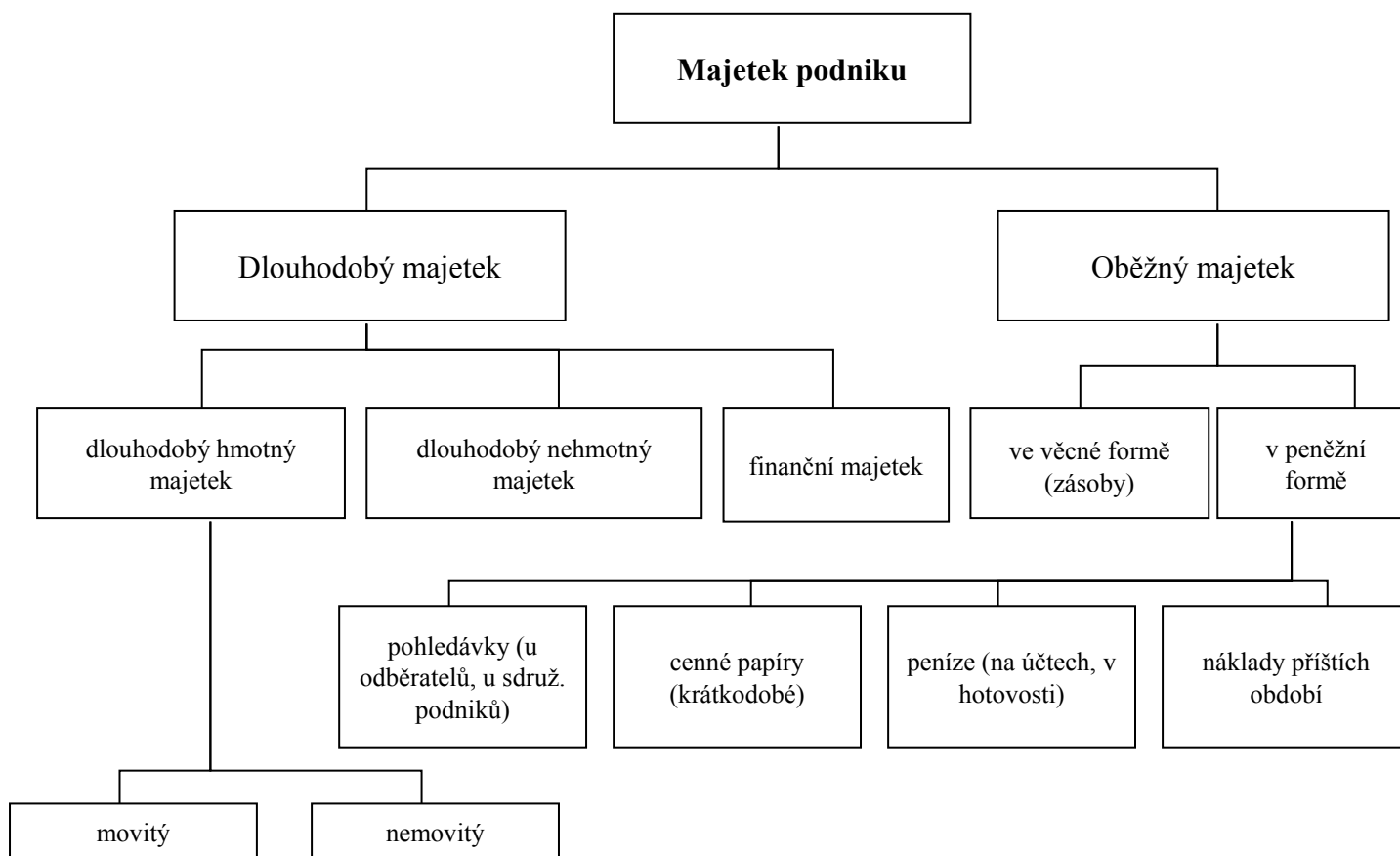
Rozvaha

- Je písemným přehledem struktury majetku (aktiv) a struktury kapitálu (pasiv) v peněžním vyjádření, která má formu účtu, kde na levé straně je zachycen majetek (a jeho struktura) a na straně pravé kapitál (a jeho struktura)
- **Majetek** je konkrétní složení prostředků, které podnik využívá při uskutečňování své činnosti. Majetek je vyjádřením toho „co podnik vlastní“.
- **Kapitál** je zdroj krytí majetku, tzn. že vyjadřuje původ, ze kterého majetek vznikl. Kapitál tedy vyjadřuje „komu co patří“.

Rozvaha

Aktiva	Rozvaha k 31.12.20..	Pasiva
Dlouhodobý majetek Dlouhodobý hmotný majetek Dlouhodobý nehmotný majetek Dlouhodobý finanční majetek	Vlastní kapitál Základní kapitál Kapitálové fondy Fondy ze zisku Nerozdělení výsledek hospodaření z minulých let Hospodářský výsledek z běžného účetního období	
Oběžný majetek Zásoby Pohledávky Finanční majetek (krátkodobý)	Cizí kapitál Dlouhodobé závazky Krátkodobé závazky	
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva	
(bilanční ztráta)		(bilanční zisk)

Majetková struktura podniku

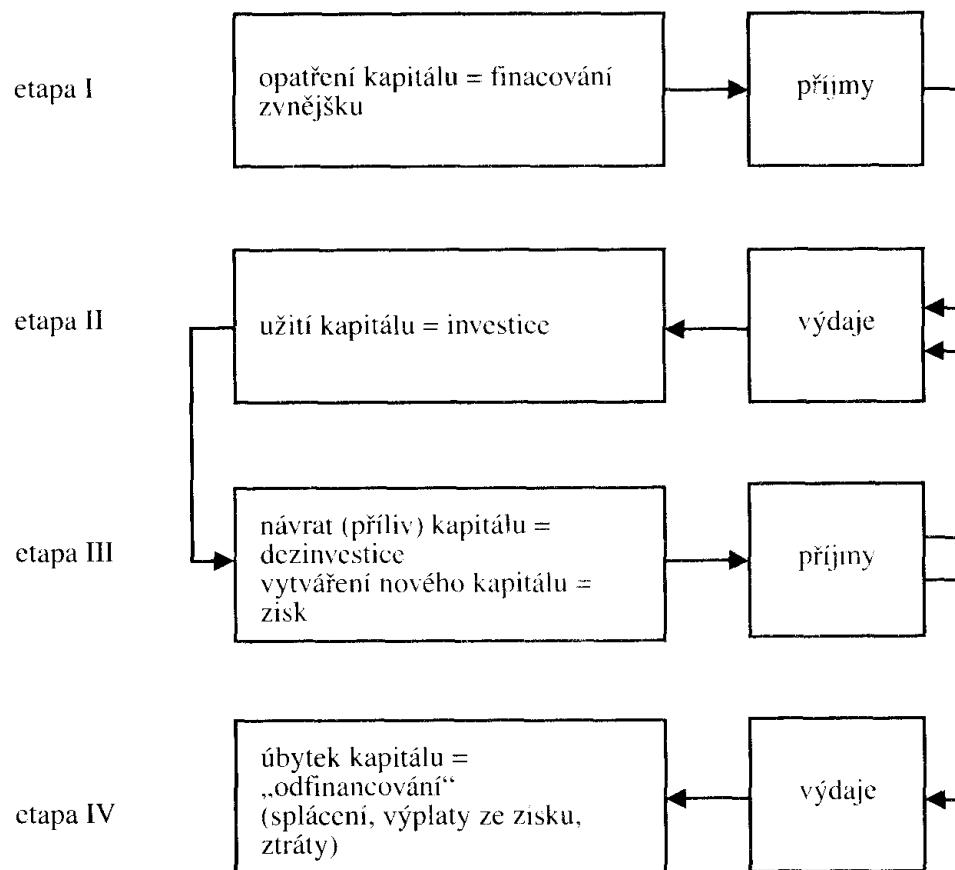
Majetková struktura podniku

- **Dlouhodobý majetek** (jinak též stálý, zřizovací, fixní nebo neoběžný) slouží v podniku dlouhou dobu (déle než jeden rok), takže se nespotřebovává najednou, ale opotřebovává se postupně (kromě pozemků, uměleckých děl apod.)
- Úměrně tomuto postupnému **opotřebovávání** se přenáší jeho hodnota do nákladů podniku ve formě **odpisů**
- **Oběžný majetek** (jinak též krátkodobý, provozovací, provozní) působí v podniku na rozdíl od dlouhodobého majetku krátkodobě (do jednoho roku)
- Je v podniku přítomen jak ve věcné podobě (zásoby materiálu, výrobků, nedokončené výroby apod.), tak v podobě peněžní (peníze v pokladně, na účtech, v bance, pohledávky, krátkodobě držené cenné papíry atd.)
- Pro oběžný majetek je typické, že jedna forma tohoto majetku postupně přechází na formu jinou, na příklad za peníze je nakoupen materiál, který je postupně přetvářen v nedokončené výrobky, ty pak v hotové výrobky, hotové výrobky se prodejem odběrateli přemění v pohledávky a ty se po jejich zaplacení opět promění na peníze atd.
- Důležitým ukazatelem využití oběžného majetku je rychlost jeho obratu, přičemž platí, že čím je rychlejší obrat oběžného majetku, tím je, za stejných podmínek, vyšší zisk.

Kapitálová struktura podniku

- Kapitálovou strukturou se rozumí složení zdrojů, které slouží ke krytí majetku podniku
- **Vlastní kapitál** (ručitelský kapitál) zahrnuje finanční prostředky vložené do podniku vlastníkem, či spoluvlastníky formou peněžitých i nepeněžitých vkladů (základním kapitálem podniku tak nemusí být v případě např. společnosti s ručením omezením 200 000 Kč, ale např. osobní auto v ceně 200 000 Kč).
- Do **vlastního kapitálu** patří i zdroje, které si podnik vytvořil sám ze zisku, tzn. kromě zisku také různé fondy ze zisku
- **Cizí kapitál** (věřitelský kapitál) zahrnuje finanční prostředky, které získal podnik od cizích osob a které pro něj představují dluh, který musí v určené době splatit. Celková velikost kapitálu podniku je ovlivňována řadou činitelů, mezi něž patří např. obor podnikání, velikost podniku, stupeň využití techniky, rychlost podnikového obratu apod.

Podnikový obrat

Výkaz zisků a ztrát (VZaZ)

- Výkaz zisků a ztrát, neboli výsledovka srovnává veškeré výnosy a veškeré náklady určitého účetního období
- Zjišťuje nejen hospodářský výsledek jako rozdíl (saldo) mezi součtem výnosů a součtem nákladů, ale ukazuje také zdroje a vysvětluje vznik hospodářského výsledku.
- Zjišťování hospodářského výsledku je založeno na zúčtování nákladů a výnosů a ne na zúčtování příjmů a výdajů
- Údaje o toku peněžních prostředků v podniku poskytuje výpočet (a výkaz) cash flow
- Výnosy, náklady a hospodářský výsledek patří k nejdůležitějším charakteristikám hospodaření, neboť se dle něj posuzuje úspěšnost podniku.

Provozní výnosy	-	Provozní náklady	=	Provozní výsledek
+		+		+
Finanční výnosy	-	Finanční náklady	=	Finanční výsledek
+		+		+
Mimořádné výnosy	-	Mimořádné náklady	=	Mimořádný výsledek
<hr/>				
Výnosy	-	Náklady	=	Hospodářský výsledek před zdaněním
				- Daně
<hr/>				
				Hospodářský výsledek po zdanění
<hr/>				
			+	Čerpání z rezervních fondů
			-	Příděly rezervním fondům
			+	Hospodářský výsledek minulých let
			-	
<hr/>				
				Bilanční zisk (+) Bilanční ztráta (-)

Účetní terminologie

- **Příjmy podniku** představují skutečně přijaté peníze (na účet i v hotovosti) v určitém období, zatímco **výnosy** vyjadřují všechny v daném období zaúčtované výkony (objem výroby). Příjmy se odlišují od výnosů tzv. **věcným nesouladem**: například získání úvěru je příjmem, ale nikoliv výnosem, nebo **časovým nesouladem**: tržby jsou v příslušném okamžiku výnosem, ale nikoliv příjmem. Je tomu tak proto, že tržby za produkci v určitém okamžiku (vystavená faktura) je nutno rozlišit od inkasa peněz dohodnutého v jiném okamžiku (odběrateli je de facto poskytnut obchodní úvěr).

Účetní terminologie

- **Výdaje** podniku jsou vyjádřením úbytku peněžních prostředků (opak příjmů), zatímco **náklady** představují oceněnou spotřebu výrobních faktorů. V hospodářské praxi dochází k věcnému a časovému nesouladu výdajů a nákladů obdobně jako ve výše uvedeném vztahu příjmů a výnosů. Například splátka úvěru je výdaj, nikoliv náklad nebo spotřeba dosud nezaplaceného materiálu (podniku je poskytnut obchodní úvěr) je ve sledovaném okamžiku náklad, nikoliv ale výdaj.
- Rozdíl mezi výnosy a náklady pak tvoří **hospodářský výsledek** (zisk nebo ztrátu). Zisk je zdaňován daní z příjmu (fyzických nebo právnických osob, případně oběma daněmi - záleží na právní formě podniku), a to co zůstane po zdanění patří vlastníkově resp. spoluvlastníkům podniku.

Příloha a výroční zpráva

- Úkolem přílohy a výroční zprávy je zvýšit vypovídací schopnost účetní závěrky podniku o doplňkové údaje, zdůvodnění, specifikace a informace o finančních údajích, které se v rozvaze a výkazu zisků a ztrát neobjevují. Jedná se zejména o informace zahrnující:
 - ✓ charakteristiku použitých bilančních a oceňovacích metod,
 - ✓ charakteristiku, zdůvodnění a vysvětlení změn těchto metod,
 - ✓ charakteristiku, zdůvodnění a vysvětlení změn v členění položek a v oceňování,
 - ✓ podání zprávy o průběhu hospodářské činnosti, stavu a o očekávaném vývoji podniku.

Oceňování podniku

Výnosové metody

Metoda diskontovaných peněžních toků (DCF)
 Metoda kapitalizovaných (čistých) zisků
 Metoda diskontovaného volného peněžního toku (DFCF)
 Dividendový diskontní model
 Metoda ekonomické přidané hodnoty (EVA)

Majetkové metody

Metoda účetní hodnoty (na principu historických cen)
 Metoda substanční hodnoty (na principu reprodukčních cen)
 Metoda likvidační hodnoty

Kombinované metody

Schmalenbachova metoda střední hodnoty
 Metoda vážené střední hodnoty
 Model diferenciální renty (nadzisku, superzisku)
 Zákon 151/1997 Sb., na jehož základě se stanoví cena pro administrativní účely

Tržní metody

Ocenění na základě tržní kapitalizace
 Ocenění na základě srovnatelných podniků
 Ocenění na základě údajů o podnicích uváděných na burzu
 Ocenění na základě srovnatelných transakcí
 Ocenění na základě odvětvových multiplikátorů

Oceňování podniku

Postup při oceňování podniku:

- **Prvním krokem** při oceňování podniku je vyjasnění důvodu, kvůli kterému je oceňování prováděno
- **Druhým krokem** je ujasnění hodnoty, která by měla být výsledkem ocenění
- **Třetím krokem** je výběr metody ocenění

Oceňování podniku

- A) Přípravné práce:
 - ✓ vymezení zadání práce (*specifikace cíle ocenění a definice zadání*)
 - ✓ vytvoření pracovního týmu
 - ✓ plán práce (*týká se především časového plánu včetně průběžných termínů ve vazbě na cíl a požadovaný termín ocenění podniku*)
 - ✓ sběr informací (*sběr informací z makro a mikroprostředí podniku včetně interních informací o minulosti - cca 5 let, současnosti a budoucnosti - cca 3 - 5 let*)
 - ✓ analýza dat (*zahrnuje finanční analýzu a strategickou - kvalitativní analýzu za 3-5 let nejen do minulosti, ale také do budoucnosti podniku*)

Oceňování podniku

- B) Výběr a aplikace metody oceňování
 - ✓ výběr metod ve vazbě na cíl práce (*výběr modelů a metod hodnocení podniku s vědomím předpokladů, rizik a omezení vybraných metod a nástrojů ocenění*)
 - ✓ analýza ocenění (*aplikace zvolené metodiky ve vazbě na účel a cíl ocenění*)
- C) Výrok o tržní ceně podniku
 - ✓ syntéza výsledků (*syntéza dosažených výsledků a příprava závěrečného výroku*)
 - ✓ závěr (*výrok a tržní hodnotě podniku k datu ocenění*)

Inventarizace

- Účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví. Inventarizaci provádějí k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou.
- Účetní jednotky zjišťují při inventarizaci skutečné stavy majetku a závazků a zaznamenávají je v inventurních soupisech. Zjišťují:
 - ✓ fyzickou inventurou u majetku, u kterého lze vizuálně zjistit jeho existenci,
 - ✓ dokladovou inventurou u závazků a majetku, u kterého nelze vizuálně zjistit jeho existenci, a to včetně jiných aktiv, jiných pasiv a skutečností účtovaných v knize podrozvahových účtů.

Inventarizace

- Inventarizačními rozdíly se rozumí rozdíly mezi skutečným stavem a stavem v účetnictví, které nelze prokázat způsobem stanoveným tímto zákonem, kdy:
 - ✓ skutečný stav je nižší než stav v účetnictví a rozdíl se označuje jako manko, popřípadě schodek u peněžních hotovostí a cenin,
 - ✓ skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví a rozdíl se označuje jako přebytek.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Příjemný zbytek dne!